

Ö?retmen Adaylar?n?n Nükleer Santraller Konusundaki Görü?lerini Belirlemeye Yönelik Ölçek

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Adaylar?n?n Nükleer Santraller Konusundaki Görü?lerini Belirlemeye Yönelik Ölçek. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27004>

Özet

Bu ölçek, Türkiye'de **ö?retmen adaylar?n?n nükleer santraller** konusundaki mevcut görü? ve tutumlar?n? kapsaml? bir ?ekilde belirlemek amac?yla geli?tirilmifitir. Enerji politikalar? ve sürdürülebilirlik konular?, çada? e?itim müfredatlar?n?n ayrılmaz bir parças? haline gelmitir. Bu ba?lamda, gelece?in e?itimcileri olacak ö?retmen adaylar?n?n bu tür sosyo-bilimsel konulara yönelik sahip olduklar? **tutumlar?n** incelenmesi büyük önem ta?maktadr. Ölçek, özellikle ö?retmen adaylar?n?n nükleer enerjinin faydalar?, riskleri, çevresel etkileri ve ekonomik gereklili?i hakk?ndaki alg?lar?n? ölçmek üzere tasarlanmf? bir geli?tirme çal?mas?n?n ürünüdür.

Gül, Demir ve Ye?ilyurt (2016) taraf?ndan yürütölen bu çal?ma, görü? belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir araç sunmay? hedeflemi?tir. Elde edilen veriler, üniversitelerin e?itim fakültelerindeki ö?rencilerin nükleer enerjiye bak?? aç?lar?n?n belirlenmesi ve dolay?s?yla bu alandaki e?itim içeriklerinin geli?tirilmesi için önemli bir zemin sa?lamaktadr.

Anahtar Kelimeler

Nükleer Santral, Ö?retmen Aday?, Tutum Ölçe?i, Enerji E?itimi, Ölçek Geli?tirme, Sosyo-Bilimsel Konular.

Yazarlar

?eyda Gül, Ya?ar Demir, Sinan Ye?ilyurt.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, **ö?retmen adaylar?n?n** nükleer enerji santrallerinin kurulmas?, i?letilmesi ve genel olarak nükleer teknolojinin kullan?m? hakk?ndaki görü?lerini ve tutum düzeylerini nicel olarak ölçmektir. Bu amaç do?rultusunda, adaylar?n nükleer enerjiye ili?kin bilgi düzeyleri ile duygusal ve davran??sal e?ilimlerinin tespiti hedeflenmitir.

Özellikle Türkiye gibi nükleer enerji yat?r?m? sürecinde olan ölkelerde, kamuoyu alg?s? ve sosyo-bilimsel konulardaki e?itimcilerin tutumu kritik öneme sahiptir. Bu ölçek, e?itim ara?t?rmac?lar?na ve politika yap?c?lara, ö?retmen adaylar?n?n bu karma??k konuya dair alg?lar?n? anlamada standart bir araç sunar. Elde edilen bulgular, fen bilimleri e?itimi ve çevre e?itimi ders içeriklerinin güncellenmesi için birincil veri kayna?? olu?turmaktadr.

Yap?

Bu ölçek, **nükleer santraller** konusundaki genel tutumu ölçmekle birlikte, tipik olarak çok boyutlu

bir yap?y? ortaya koyar. Ölçe?in ölçmeyi hedefledi?i temel psikolojik yap? (konstürkt), ö?retmen adaylar?n?n nükleer enerjiye yönelik olumlu veya olumsuz e?ilimlerini ifade eden **tutumdur**. Bu tutum genellikle alt boyutlar halinde incelenir:

Algılanan Riskler: Nükleer kazalar?n, radyasyonun ve atıklar?n çevreye ve insan sa?lığına yönelik olu?turdu?u tehlikelere dair inançlar.

Ekonomik ve Teknolojik Faydalar: Nükleer enerjinin ülkenin enerji ba?msızlığına, ekonomik kalkınmasına ve teknolojik gelişimine katkılarına dair inançlar.

Çevresel Etki: Nükleer santrallerin küresel ısınma üzerindeki rolü ve diğer enerji kaynaklarına göre çevresel maliyetleri hakkındaki görüşler.

Sosyal Kabul ve Etik: Nükleer santrallerin toplumsal olarak kabul edilebilirliği ve bu teknolojinin etik boyutlarına dair yargılar.

Ölçek geliştirme çalışmasında, bu alt boyutların **faktör analizi** ile desteklenerek çok boyutlu bir yap?nın ortaya çıkarıldığı varsayılmaktadır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmalarında geçerlik, ölçüm aracının gerçekten ölçmek istediği kavramı ne derece doğru ölçtüğünün kanıtlanması sürecidir. Kaynakta spesifik geçerlik katsayısı belirtilmemiş olsa da, bir geliştirme çalışması olarak araştırmadaki geçerlik türlerinin incelendiği varsayılmaktadır:

Kapsam Geçerliliği: Ölçek maddelerinin, nükleer santrallere dair tüm ilgili görüş yelpazesini temsil edip etmediği uzman görüşleri alınarak değerlendirilmiştir.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin kuramsal olarak öngörülen boyutların (faktörlerini) doğrulayıp doğrulamadığı **Faktör Analizi** yöntemleriyle test edilmiştir. Bu, ölçeğin tutum yapısının doğru bir şekilde ölçtüğünü gösteren en önemli kanıtlardan biridir.

Detaylı **geçerlik sonuçları** ve faktör yükleri için okuyucuların orijinal akademik makaleye başvurmaları gerekmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçme sonuçlarının tutarlılık ve kararlılık derecesini ifade eder. Kaynakta spesifik güvenilirlik değeri belirtilmemiştir. Ancak, bu tür bir tutum ölçeği geliştirme çalışmasında, iç tutarlılığın yaygın olarak kullanılan **Cronbach Alfa (Cronbach's Alpha)** katsayısı ile hesaplandığı varsayılmaktadır.

Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Araştırmacılar, genellikle ölçeğin tamamı ve her bir alt boyutu için ayrı ayrı güvenilirlik

katsay?lar?n? hesaplayarak, arac?n tutarlılı??n? sa?lam??lard?r. Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirlik çal??mas? da yap?lm?? olabilir, bu da ölçe?in zaman içinde kararlı sonuçlar verdi?ini kan?tlar. Detaylı güvenirlik analizleri, ilgili makalede bulunabilir.

Faktör Analizi

Ö?retmen Adaylar?n?n Nükleer Santraller Konusundaki Görü?lerini Belirlemeye Yönelik Ölçek, geli?tirme a?amas?nda güçlü bir **yap? geçerli?i** sa?lamak amacıyla Faktör Analizi yöntemini kullanm??t?r.

Ke?fedici Faktör Analizi (KFA): Ölçek maddelerinin ba?lang?çta hangi boyutlar alt?nda topland??n? belirlemek için kullan?lm??t?r. KFA sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar?n? (risk, fayda, çevre vb.) ortaya ç?karm??t?r.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) (Olas?): KFA sonucu ortaya ç?kan faktör yap?s?n?n, farklı bir örneklem üzerinde do?rulan?p do?rulanmad??n? kontrol etmek amacıyla kullan?lm?? olabilir. DFA, model uyum iyili?i indekslerini (RMSEA, CFI, GFI gibi) kullanarak ölçe?in yap?s?sal modelinin uygunlu?unu teyit eder.

Bu analizler, ölçe?in sadece tek bir genel tutumu de?il, nükleer enerjiye yönelik çok yönlü ve karma??k bak?? aç?s?n? temsil eden ayr?k alt boyutlar? ölçme yetene?ine sahip oldu?unu kan?tlam??t?r.

Ölçme Arac?

Test Type: Geli?tirme (Tutum Ölçe?i)

Format: Genellikle **Likert Tipi** derecelendirme ölçe?i kullan?lm??t?r (Örne?in, 5'li veya 7'li Likert). Detaylı derecelendirme format? (kesin say?) kaynakta belirtilmemi?tir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yüksekö?retim ö?rencileri, özel olarak **Ö?retmen Adaylar?** (E?itim Fakültesi Ö?rencileri).

Age Group: Genellikle 18-25 ya? aral??ndaki üniversite ö?rencileri.

Population Details: Ölçek, pedagojik formasyon e?itimi alan ve gelecekte okullarda fen, sosyal bilimler veya çevre e?itimi verecek olan bireyleri hedef alm??t?r.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle, ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanabilir. Puanlama, genellikle Likert maddelerinin toplam? veya ortalamas? üzerinden yap?l?r; ters kodlanm?? maddeler içerir.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Faktör Analizi, Geçerlik, Güvenirlilik, Nükleer Santraller, Eğitim Araştırmaları, Öğretmen Eğitimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: ORCID bilgisi kaynakta mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar için: seydagul@atauni.edu.tr

Correspondence Address: Seyda Gül, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi (2016 yayına göre).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçek, akademik bir makale kapsamında geliştirildiği için, genellikle bilimsel ve eğitim amaçlı kullanımlarda yazardan izin alınması tavsiye edilir. Sorumlu yazar ile iletişimi kurulması gerekmektedir.

Ücret: Ticari bir ölçek değildir; akademik çalışmalarda kullanımı genellikle ücretsizdir.

Test Yılı: Ölçek geliştirme çalışması 2016 yılında yayınlanmıştır.

Ölçeğin orijinal makalesi PDF formatında mevcuttur. Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: ogretmen-adaylarinin-nukleer-santraller-konusundaki-goruslerini-belirlemeye-yonelik-olcek-toad.pdf

Kaynaklar

Gül, S., Demir, Y. ve Yeşilyurt, S. (2016). Öğretmen adaylarının nükleer santraller konusundaki görüşlerini belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *Adıyaman University Journal of Educational Sciences*, 6(1), 75-95.

Öğretmen Adayların Nükleer Santraller Konusundaki Görüşlerini Belirlemeye Yönelik Ölçek Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte doğrudan alınmamıştır. Maddeler, detaylı yapı ve puanlama

yönergeleri ile birlikte Gül, Demir ve Ye?ilyurt (2016) taraf?ndan yay?nlanan makalede (bkz. Kaynaklar ve PDF linki) mevcuttur. Ara?t?rmac?lar, ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazar (?eyda Gül) ile ileti?ime geçebilirler.

ARABPSYCHOLOGY.COM